

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Bedrevs samordnad tillsyn över produktförsäljning i detaljhandel

Datum: 2025-12-22

Indikatoruppgifter

Indikatornamn:	Bedrevs samordnad tillsyn över produktförsäljning i detaljhandel
Indikatoransvarig myndighet/organisation:	Folkhälsomyndigheten
Indikatortyp:	Strukturindikator
Redovisningsnivå:	Riket, Län, Kommun

Källa

Namn på undersökning:	Länsrapportens undersökning Tillsyn
Ansvarig myndighet/organisation:	Folkhälsomyndigheten

Beskrivning av register/undersökning:

Länsrapportens undersökning är namnet på en årlig undersökning och resultatsammanställning som beskriver kommunernas och länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen samt övrigt ANDTS-förebyggande arbete på regional och lokal nivå. Syftet med undersökningen är att ta fram underlag för uppföljning av den nationella politiken på områdena för alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar vilken också inkluderar alkohol- och tobakslagstiftningarna.

Resultat från undersökningen utgör underlag för regeringens prioriteringar och beslut på ANDTS-området. Länsrapportens undersökning är också ett instrument för kunskapsstyrning, och kan fungera som ett verktyg för uppföljning, planering och utveckling av arbetet på den regionala och lokala nivån. Mellan år 2001 och 2013 ansvarade Statens folkhälsoinstitut för undersökningen. Sedan år 2014 ansvarar Folkhälsomyndigheten för genomförandet av Länsrapportens undersökning. Undersökningen baseras på 12 delenkäter och är en totalundersökning av alla länsstyrelser och kommuner samt stadsdelarna i storstadskommunerna Stockholm och Göteborg.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Indikatorn avser om kommunen samordnade sin tillsyn över detaljhandeln med tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel. Indikatorn redovisas på kommun-, läns- och riksnivå. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn, se 'Indikatorbeskrivning'.

Specifisering av variabler:

Indikatorn bygger på enkätfrågan:

‘Samordnade kommunen sin egen tillsyn över detaljhandeln med tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel under [aktuellt år]?’ Svartalternativ: – ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandel med folköl och vissa receptfria läkemedel – ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandeln med tobaksvaror och folköl – ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror och vissa receptfria läkemedel – ja, tillsyn över detaljhandeln med tobaksvaror är samordnad med både folköl och vissa receptfria läkemedel – nej.

Indikatorn är uppdelad i fem segment. Segmenten och svartalternativen som dessa avser beskrivs nedan.

Segment: Folköl och vissa receptfria läkemedel Svartalternativ: ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandel med folköl och vissa receptfria läkemedel

Segment: Tobaksvaror, liknande produkter och folköl Svartalternativ: ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandeln med tobaksvaror och folköl

Segment: Tobaksvaror, liknande produkter och vissa receptfria läkemedel Svartalternativ: ja, men enbart gällande tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror och vissa receptfria läkemedel

Segment: Tobaksvaror, liknande produkter, folköl och vissa receptfria läkemedel Svartalternativ: ja, tillsyn över detaljhandeln med tobaksvaror är samordnad med både folköl och vissa receptfria läkemedel

Segment: Ingen samordnad tillsyn Svartalternativ: nej.

Beskrivning av beräkning:

På kommunnivå redovisas en etta (1) om kommunen har angett svartalternativet som motsvarar segmentet. På riks- och länsnivå redovisas resultaten som antal kommuner som angett svartalternativet som motsvarar segmentet.

Svarsfrekvens:

Delenkät: ‘Kommunernas arbete enligt lagen om tobak och liknande produkter med tillståndsprövning och tillsyn över handel med sådana varor’. Total svarsfrekvens: 2017 (98 %), 2018 (96 %), 2019 (97 %), 2020 (93 %), 2021 (95 %), 2022 (93%), 2023 (94%), 2024 (93%)

2016 Den ursprungliga enkäten har omarbetats till två delenkäter där den ena handlar om detaljhandel medan den andra handlar om rökfria miljöer.

2011-2015 Data för åren 2011-2015 är hämtade från motsvarande fråga i Länsrapportens delenkät: ‘Kommunernas del - Tillsyn enligt tobakslagen (1993:581)’. Total svarsfrekvens: 2011 (97 %), 2012 (98 %), 2013 (97 %), 2014 (99 %), 2015 (96 %).

Jämförbarhet över tid

Frågan som indikatorn bygger på ställs inte varje år samt inte på samma vis varje år i Länsrapportens undersökning och kan därför vissa år sakna data för ett eller flera segment. I övrigt är indikatorn jämförbar över tid.

Utvecklingsarbete

Folkhälsomyndigheten ser årligen över frågorna i undersökningens delenkäter och reviderar vid behov frågeunderlaget. Detta arbete sker i dialog med länsstyrelser och i samråd med SKR. Vid väsentliga förändringar i den nationella politiken på området inklusive förändringar i lagstiftning gör Folkhälsomyndigheten en översyn och genomför vid behov mer omfattande revideringar för att möjliggöra en god uppföljning. Men för övrigt görs bara mindre förändringar av frågeunderlaget för att data ska vara jämförbar över tid. För mer information, se <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/lansrapportens-undersokning/>